Päijät-Hämeen hyvinvointialue

POTILASOHJE

LASIAISIRTAUMA

Valtaosaa silmän tilavuudesta täyttää hyytelömäinen lasiaisneste. Ikääntymisen myötä lasiaisen tasalaatuinen geelimäinen rakenne muuttuu osittain vetiseksi ja siihen syntyy tiivistymiä. Näkökenttään ilmaantuu yksittäisiä liikkuvia "hitusia", jotka erottuvat parhaiten vaaleaa taustaa vasten ja ovat vaarattomia. Lasiaisen vesittyessä se myös kutistuu ja lopulta se useimmilla meistä irtoaa takaosastaan verkkokalvon pinnasta. Tätä ilmiötä kutsutaan lasiaisirtaumaksi (posterior vitreous detachment, PVD, ablatio corporis vitrei). Yleisimmin se tapahtuu 45 – 65 vuoden iässä.

Oireet

Usein lasiaisirtauma tapahtuu rauhallisesti ja vähitellen, jolloin se voi olla oireeton. Toisinaan lasiaisirtauma aiheuttaa selkeät oireet, jolloin näkökenttään ilmaantuu runsaasti liikkuvia "samentumia, roskia tai pyöreä rengas". Joskus tuntuu, kuin katsoisi kalvon läpi. Olennaista on, että muutokset heiluvat katseen mukana ja niiden läpi näkee. Aluksi nämä samentumat saattavat olla häiritseviä, mutta ne siirtyvät yleensä sivuun näköakselilta ja vaalenevat, eikä niille tarvitse tehdä mitään. Tavallinen oire on myös näkökentän valonvälähdykset, jotka näkyvät parhaiten pimeässä ja myös silmät kiinni. Tämä salamointi aiheutuu irtoavan lasiaisen aiheuttamasta vedosta verkkokalvoon. Kun irtauma on edennyt päätepisteeseen, valonvälke loppuu tai ainakin olennaisesti vähenee. Lasiaisirtauma ei aiheuta kipua, mutta silmä voi tuntua hieman oudolta.

Onko lasiaisirtauma vaarallinen?

Lasiaisirtauma on normaali ikääntymiseen liittyvä ilmiö ja useimmiten se on vaaraton. Joissain tapauksissa lasiainen on tiukasti kiinni verkkokalvon pinnassa ja tällöin irtoava lasiainen voi aiheuttaa repeämän verkkokalvoon. Repeämän myötä lasiaiseen saattaa vuotaa verta, jolloin näkö sumentuu tai näkökenttään ilmaantuu lukematon määrä mustia pilkkuja. Verkkokalvorepeämä on syytä suojata laserhoidolla, sillä repeämä altistaa verkkokalvon irtoamiseen. Verkkokalvon irtauma on näköä uhkaava tila, joka edellyttää leikkaushoitoa. Verkkokalvon irtauman oire on näkökentän yhtenäinen tumma läpinäkymätön ja liikkumaton varjo.

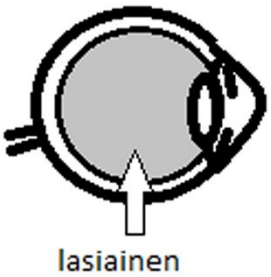
Päijät-Hämeen hyvinvointialue

POTILASOHJE

Milloin silmälääkäriin?

Oireinen lasiaisirtauma on syytä tarkistuttaa silmälääkärin tutkimuksella. Tipoilla laajennetun mustuaisen kautta tutkien silmälääkäri tarkistaa, onko aiheutunut hoitoa vaativia verkkokalvomuutoksia. Päivystyksellistä tarkistusta suositellaan, mikäli näkökentässä on runsasta "nokisadetta" tai yhtenäinen esirippumainen ja läpinäkymätön varjo. Jos oireet ovat lievät (vain vähän nokea, ei yhtenäistä varjoa, vain vähän salamointia), suositellaan tarkastusta omalla silmälääkärillä 1 – 2 viikon sisällä.

Joissain tapauksissa on aiheellista suorittaa uusintatutkimus noin 1 – 1,5 kuukauden kuluttua oireiden alkamisesta.

Yhteystiedot

Silmätautien poliklinikka
Puh. 03 819 4811